

3 : 1 - 12 *het gevaar van de tong*

Met de opmerkelijke voorbeelden van Abraham en Rachab heeft Jakobus aangetoond dat *geloof* altijd zichtbaar wordt in *werken*. Als hij nu begint over het beteugelen van de tong, dan lijkt dat misschien een heel ander onderwerp te zijn, maar het ligt toch in dezelfde lijn.

Ik kan mijn tong namelijk niet leren beheersen door het volgen van een cursus of iets dergelijks, maar door te willen lijken op mijn Heiland. Zijn beeld moet ik voor ogen houden¹.

Hij heeft dit thema al eerder kort aangestipt², maar wil het nu uitvoerig bespreken. En zoals we dat inmiddels van hem gewend zijn, doet hij dat met heldere voorbeelden uit het alledaagse leven.

Hij begint bij het (ogenschijnlijk) positieve gebruik van de tong en eindigt met desastreuze effecten.

3 : 1 - 2 *leraars ontvangen strenger oordeel*

Er is blijkbaar een sterke behoefte onder gelovigen om leraar (= *rabbi*, *meester*³) genoemd te willen worden, dus om iemand te zijn die anderen vertelt hoe de bijbel begrepen moet worden.

Jakobus sluit aan bij de Heer Jezus⁴, die Zich richt tot farizeeën en schriftgeleerden, en hen waarschuwt dat hun woorden bijzonder zwaar gewogen zullen worden, zwaarder dan van mensen die niet de behoefte hadden om anderen te beleren. Onder al die belerende woorden kunnen nogal wat *zinloze* woorden voorkomen, dat wil zeggen: woorden die niet tot doel hadden om de ander te dienen en op te bouwen. Zulke mensen wekken met stellige taal een deskundige indruk, maar begrijpen er toch niet zoveel van⁵.

Het is door de eeuwen heen een houding van Joden geweest om prat te gaan op het feit dat zij het volk van God zijn en de wet hebben

ontvangen. En dat hebben zij laten weten ook! Maar God rekent hen daarop af⁶.

Die behoefte treffen we vandaag ook onder christenen aan, en daarom is deze waarschuwing voor ons van groot belang.

- *leraars*

Betekent dat dan dat leraars maar beter hun mond kunnen houden?

Nee, want Jakobus heeft het niet over hen die door God geroepen zijn, maar over mensen die zichzelf leraar vinden en zichzelf dus een bepaalde status geven.

Zo heeft de Heer dat nooit bedoeld. Een gave is altijd een geschenk van Hem aan de gemeente om op te bouwen. Hij geeft zulke gaven, waaronder die van leraar⁷, met de bedoeling om zoveel mogelijk te dienen.

Een evangelist is iemand met een bijzondere gave om het evangelie te brengen, een leraar heeft de roeping om Gods Woord uit te leggen en een herder heeft grote kwaliteiten om in liefde en geduld andere te verzorgen.

En als iemand nou niet zo'n uitgesproken gave heeft (beter gezegd: is)? Dan zijn er best gelegenheden om iets van het evangelie door te geven⁸, of uit de Bijbel in het algemeen, of om anderen een helpende hand te bieden. Zo worden oudere zusters opgeroepen om *leraressen van het goede* te zijn⁹ voor de jongere zusters.

De Heer geeft de gaven en de juiste momenten, en dan verwacht Hij dat wij functioneren.

- *Mozes*

Mozes is een interessant voorbeeld van de manier waarop God kan roepen.

Hij wordt geroepen om Gods volk te gaan dienen op een heel merkwaardig moment.

Hij is 80 jaar oud, en heeft de laatste 40 jaar de kudde van zijn schoonvader verzorgd. Zijn roeping komt voor hem als een verrassing en

---

¹ Jakobus 1 : 23, 24

² Jakobus 1 : 26

³ Johannes 1 : 39

⁴ Mattheüs 12 : 33 - 37

⁵ 1 Timotheüs 1 : 7

---

⁶ Romeinen 2 : 21

⁷ Efeze 4 : 11

⁸ 2 Timotheüs 4 : 5

⁹ Titus 2 : 3

bovendien vindt hij zichzelf ongeschikt. Hij vraagt God om iemand anders te sturen¹⁰.

Wat een verschil met de Mozes die op 40 jarige leeftijd denkt zijn volk te kunnen dienen, maar dan alleen maar slachtoffers maakt en daarna zelf moet vluchten¹¹.

Dan begint de leerschool van God, en moet hij leren zorgen voor een kudde dieren.

Alleen God weet dat hij die ervaring nodig heeft om daarna een heel andere kudde, het volk Israël te kunnen leiden. Van een opvliegend mens die een Egyptenaar doodt, maakt God van hem een herder die de zachtmoedigste man op aarde is¹².

Desondanks vindt hij zichzelf “*zwaar van tong*”, en dus niet geschikt om te spreken. Er volgt nog een les. God legt hem uit dat Hij hem gemaakt heeft met zo'n beperkende tong, zoals Hij anderen gemaakt heeft met een beperking aan hun oren of ogen.

God roept iemand dus niet op grond van zijn/haar natuurlijke kwaliteiten, maar vaak juist omdat er beperkingen zijn¹³. God kijkt naar twee dingen: is er bij iemand liefde voor Hem en liefde voor Zijn volk? Zo ja, dan gaat God hem/haar voorbereiden op een taak.

Als laatste uitvlucht vraagt Mozes aan God om toch maar iemand anders te zoeken. God wordt dan wel boos, maar verhoort zijn gebed wèl, en Hij heeft Aäron al onderweg gestuurd om Mozes te helpen¹⁴.

Roeping en voorbereiding op een taak zijn niet alleen bij Mozes te zien, maar ook bij veel andere dienstknechten¹⁵; en in het algemeen werkt God vandaag nog steeds langs precies dezelfde lijn (al roept God hopelijk eerder en hoeft niet iedereen eerst 40 jaar iets anders te doen).

Zo krijgt de geroepene de tijd om iets te leren over de genade van God in zijn leven. Tegelijk zien anderen in zijn omgeving dat de Heer bezig is en komt een opdracht niet als een verrassing.

¹⁰ Exodus 4 : 10

¹¹ Exodus 2 : 11 - 15

¹² Numeri 12 : 3

¹³ 2 Korinthe 10 : 10

¹⁴ Exodus 4 : 13 - 17

¹⁵ Galaten 1 : 16 - 17

- *struikelen in woorden*

Ook al beginnen we aan onze taak in de juiste houding, dan is dat nog geen garantie dat we geen fouten maken. Sterker nog, het is gebruikelijk dat we struikelen in woorden.

Daarbij denken we niet alleen aan stotteren of aan te gehaast spreken, maar ook aan een verkeerde woordkeus en zelfs een verkeerde gedachtegang. Het kan elke gelovige overkomen.

Mozes is al een aantal jaren met het volk Israël onderweg, als zij hem weer eens tot het uiterste tergen. God geeft hem de opdracht om tegen de rots te *spreken*, zodat er water komt, maar in zijn boosheid *slaat* hij er op¹⁶.

Aangezien hij als leider een voorbeeldfunctie vervult, krijgt hij van God *een des te strenger oordeel*. Hij mag het beloofde land niet in.

Mozes kan zijn tong niet in toom houden. Ook Paulus kan zich niet beheersen als de hogepriester beveelt om hem op de mond te slaan. Hoe begrijpelijk het ook is, hij moet toch erkennen dat hij te ver is gegaan¹⁷.

Deze twee grote dienstknechten, en ook wij kennen zulke momenten.

Er is maar één Dienstknecht, onze Heer Jezus Christus, die volmaakt was, ook in woorden.

Als Hem de vraag gesteld wordt: “Wie bent U”?, kan Hij zonder aarzeling antwoorden: “Geheel wat Ik ook tot u spreek”¹⁸. Zijn volmaakte Persoon is helemaal in overeenstemming met Zijn volmaakte woorden.

3 : 3 - 6 *tong, paarden, schepen en vuur*

Bepaalt mijn tong echt wie ik ben? En als ik mijn tong onder controle heb, heb ik dan mijn hele lichaam in toom?

Het klinkt nogal vreemd, maar Jakobus vergelijkt de tong allereerst met de toom in de mond van een paard. Het is maar een klein stukje gereedschap in vergelijking met de omvang van een heel paardenlichaam. Toch volgt dat grote paard de richting van een klein toom.

¹⁶ Numeri 20 : 10 - 11

¹⁷ Handelingen 23 : 3 - 5

¹⁸ Johannes 8 : 25

Vervolgens wijst hij speciaal (“zie”) op de schepen, die heel groot zijn in vergelijking met hun zeer kleine roer. Het is al verbazend dat de stuurman met zo'n klein roer dat grote schip kan besturen. En als dan bovendien harde winden het schip voortdrijven, dan blijken niet die harde winden de koers te bepalen, maar dat kleine roer!
Zo verbazend groot is de (uit)werking van mijn tong.

Het is een klein lid in vergelijking met de rest van mijn lichaam, en het is vaak net zo onzichtbaar als het roer van een schip. Maar mijn tong bepaalt mijn koers, mijn weg, mijn getuigenis, dus de manier zoals mijn omgeving tegen mij aankijkt. Niet de omgeving (de harde winden) bepaalt wie ik ben, maar het zijn mijn eigen woorden die bepalen of ik een zegen ben of niet.

- *een klein vuur*

Jakobus heeft het in eerste instantie over de mondeling uitgesproken woorden, maar denkend aan de woorden “mijn tong is de pen van een vaardig schrijver”¹⁹, is het belangrijk om ook te letten op mijn geschreven woorden, per brief of via het internet.
Er worden nogal wat vuurtjes aangestoken die een enorme brand veroorzaken.
Uitgesproken of geschreven woorden kunnen niet meer teruggehaald worden. De enige en Bijbelse optie is om excuus te maken.
Daarmee kunnen verkeerde woorden worden opgeruimd, en kan een brand geblust worden.

---

¹⁹ Psalm 45 : 2